

Förneka sig själv – Befrielsen från det falska jaget

10Amasja, översteprästen i Betel, sände bud till kung Jerobeam av Israel: ”Amos uppviglar folket mot dig; riket tål inte hans profeterande. **11**Han säger:

**Jerobeam skall dö för svärd,
och Israel skall föras bort från sitt land.”**

12Till Amos sade Amasja: ”Gå din väg, siare, försvinn till Juda – där kan du tjäna ditt bröd med att vara profet! **13**Men här i Betel får du inte längre uppträda som profet, ty detta är konungens tempel, en rikshelgedom.”

14Amos svarade Amasja: ”Jag är inte profet. Jag tillhör inte det skräet, jag håller boskap och odlar fikon. **15**Men Herren tog mig från min hjord och sade till mig: Träd fram som profet inför mitt folk Israel. (Amos 7:10-15)

1Ni vet själva, bröder, att vårt besök hos er inte var förgäves. **2**Tidigare hade vi, som ni vet, plågats och förödmjukats i Filippi, men vår Gud gav oss mod att predika hans evangelium för er trots hårt motstånd. **3**Bakom våra förmaningar ligger inte villfarelser, orena motiv eller bedrägliga avsikter.

4Gud har funnit oss värdiga att anförtros evangeliet, och därför talar vi som vi gör; det är inte människor vi vill vara till lags, utan Gud, som prövar våra hjärtan. **5**Vi har aldrig farit med smicker, det vet ni, eller haft någon baktanke på egen fördel – Gud är vårt vittne – **6**och inte har vi strävat efter att bli ärade av människor, varken av er eller andra. **7**Ändå hade vi som Kristi apostlar kunnat komma med anspråk. I stället uppträdde vi lika kärleksfullt bland er som en mor när hon sköter om sina barn. **8**Av ömhet för er ville vi gärna ge er inte bara Guds evangelium utan också våra egna liv, så kära hade ni blivit för oss. (1 Thess 2:1-8)

Sedan sade Jesus till sina lärjungar: ”Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig. **25**Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det. **26**Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men måste betala med sitt liv? Med vad skall hon köpa tillbaka sitt liv?

27Människosonen skall komma i sin faders härlighet med sina änglar, och då skall han löna var och en efter hans gärningar. (Matt 16:24-27)

Idag, i denna ljuva sommartid, möter vi en utmanande Jesus i evangelietexten. Tänkte ni på hur grönt det var ute när ni var på väg hit? Sommaren är växandets tid i naturen, men det är också tiden i kyrkans år som vi särskilt ägnar åt att växa

som kristna. Vi ser kopplingen till växandet i det gröna tyget frampå altaret och på mig. Att växa kan vara skönt – känna att man erövrar något nytt, men det kan också vara lite jobbigt, smärtsamt och till och med skrämmande. Många gånger kan det inre livet behöva lite utmaningar, att vi inte bara läser våra älsklingsbibeltexter, utan får brottas och kämpa lite med Gud och Hans Ord. Det kan hjälpa oss att växa vidare och fördjupas i tron. Den här söndagen kan vara en sådan utmanande input.

”Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig.” Säger Jesus i vår text idag. Finns det något som ekar kvar i dig av Jesu ord? För mig är det ”förneka sig själv”, ”förneka sig själv”... Det låter så självdestruktivt på svenska.

Har du någon gång varit med ett litet barn i en leksaksaffär? Eller det räcker att går i en mataffär, där när det närmar sig kassorna. Ofta när jag är och handlar efter arbetet ser jag trötta föräldrar med små barn. Precis innan kassorna brukar det alltid finnas saker som väcker barnens ha-begär... :-) Jag vill ha en sån! Kan jag få en sån, mamma! Du är världens bästa pappa om jag får en sån! Med åren kanske vi börjar reflektera över vad vi verkligen behöver och vad som är klokt att köpa. Men kanske finns det där barnet kvar inuti.

När vi hör orden om att förneka sig själv kanske vi i värsta fall tänker att du och jag som vill leva som kristna ska lägga ett ogenomträngligt lock på mitt eget hjärta, min själ och mitt förstånd och bli som en viljelös, behovslös och längtanslös död marionettdocka som Gud får styra. Men så är det absolut inte, har jag kommit fram till nu när jag bearbetat det.

Vad handlar då detta om, detta med att förneka sig själv? Kan det vara så att det som jag upplever som mig själv egentligen skulle gå att dela upp i ett sant jag och ett falskt jag? Ett sant jag som är den ärliga, nakna, berörbara och ömtåliga människan som Gud har skapat mig till att vara. Och ett falskt jag som i rädsla har gömt sig bakom fikonlöv – masker.

Förnekar man det sanna jaget då gör det ont och man skadar sig själv för lång tid framöver. Det Jesus kallar oss till är att förneka det falska jaget och dess bilder som för oss bort från sanningen och livet.

Det kan vara begär och bilder av vem och hur jag skulle vilja vara: framgångsrik i mitt arbete, alltid tillmötesgående och trevlig – till lags, ha ett fint hem och vilja kunna svara ja när andra frågar. Kan det vara så att jag försöker göra det

som Jesus varnade för – att vinna hela världen, att alla ska älska mig och tycka att jag är bra? Kanske märker vi inte ens hur oroliga vi blir för att inte duga – att vi anpassar oss och blir mindre och mindre känslomässigt sanna i det vi gör. Att klyftan mellan det yttre och det inre ökar. Kanske jag till och med börjar tappa bort mig själv – att jag mister mitt liv, så som Jesus säger. **Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men måste betala med sitt liv?**

När vi inte är verkliga, våra äkta jag så blir vi också svåra för andra att lära känna. Fastän det nog ofta i grunden är kärlek vi längtar efter så blir vi kanske i förlängningen svåra att älska. Vi visar oss ju inte vårt hjärta och vår själ – det som kan väcka kärlekens gensvar i en annan människa. Och det blir svårt när någon frågar: vad vill du? Det vet jag inte (men jag kan försöka komma på något som låter som en bra vilja). Det falska jaget är så fullt upptaget på att reagera på yttre signaler på vad andra vill att det ska vilja, tycka och vara. Vi kanske inte ens vet själva längre vilka vi är innerst inne. Och i ett sånt läge kan det bli väldigt svårt att möta Gud i bönen.

Ett falskt jag kan inte följa Jesus för det är bara gäckande bilder och idéer – men de har inte kropp och blod och hjärta utan är mer som en torr puppa som vi låtit omsluta oss. Den håller oss bundna och instängda i något som förminskar oss och förminskar den skönhet som Gud har lagt ner i oss. Puppen kan hindra dig och mig från att verkligen kunna ta emot kärlek och att kunna ge kärlek. Den gör att vi inte förmår leva fullt ut och inte heller leva som Jesu lärjungar i världen.

Den falske prästen Amasja levde efter det falska jaget, han ville inte höra sanning från profeten Amos. Och han förutsatte att Amos var ute efter att tjäna pengar. Men Amos sade nej, han har inga ekonomiska intressen, han bara söker sanningen...

Även i episteln talar Paulus om falska masker, eller rättare sagt att de inte har visat upp några sådana: Vi har aldrig farit med smicker, det vet ni, eller haft någon baktanke på egen fördel – Gud är vårt vittne – och inte har vi strävat efter att bli ärade av människor, varken av er eller andra. (1 Thess 2:5-6)

När det här stycket om att förneka sig själv och ta på sig sitt kors kommer i Matteusevangeliet har Jesus precis börjat förbereda lärjungarna på att han kommer att behöva lida och dö, för att genomföra sin uppgift på jorden. Och om Jesus kommer att råka illa ut för att göra det som är hans uppdrag, då är det kanske inte så konstigt att den som vill gå med Jesus också kan behöva möta

svårigheter och lidande? Inte så att du och jag ska ta på oss Jesu kors. Det har han burit en gång för alla. men Jesus säger att det finns ett kors som är ditt och ett kors som är mitt. Exakt vad det korset är säger inte Jesus. Men någon form av lidande vi behöver stå ut med när vi väljer att gå med Jesus. att andra människor ser ner på mig kan vara att jag mister mitt liv för Jesus skull (v.25). Något sådant vill knappast mitt falska, image- och begärsinriktade jag vara med om. Det kan också vara mer av ett inre kors, en inre uppgörelse... Att det kan vara smärtsamt att inse att man kanske är annorlunda än den bild man mödosamt byggt upp av sig själv? Att vänja sig av från känslan av makt och kontroll, eller ständig stimulans? Det kan vara lika svårt som att sluta röka eller komma ifrån ett drogberoende.

Din och min enda kontaktpunkt med Gud, som är Sanningen, är när jag kommer som jag är – i sanningen, i mitt sanna jag. Hur kan jag göra det om jag ligger gömd i en puppa av falska masker? En väg kan vara börja försöka vara lyhörd för när jag gör saker som skapar en känsla av kluvenhet och obehag. För att kunna börja nedmontera det falska jagets tillrättaliggande och skyddande masker behöver du och jag första börja få syn på dem. Sedan kan vi kännas vid dem inför Gud... inte för Hans skull men för vår egen (Han känner redan till dem). För att de inte ska ligga mellan Honom och oss och blockera.

Men det är ju inte bara mellan oss och Gud som bilderna av oss själva, som vi visar upp, bilda till hinder för verklig relation. Hur kan vi göra i våra vanliga mellanmänniskliga relationer för att de inte ska hindra? Också där kan det vara gott och fint att försöka berätta om de här maskerna när vi märker att de finns. Att andra vet om det du kämpar med kan vara en hjälp för dig att börja våga försöka vara mer sann. Det kan behöva en särskilt god jordmån för att komma fram - kärlekens, tålmodets, barmhärtighetens och förlåtelsens jordmån. Det kan krävas arbete och möda att bejaka det sanna jaget, det äkta och inte så tillrättalagda och att komma fram ur ett förkrympt liv. Där jag kan behöva sätta gränser, där jag tar mig rätten att svara både ja och nej, där jag ibland tar mig friheten att vara besvärlig och behövande. Då kan man ha god hjälp av stöttande anhöriga för att känna att man kan få vara lite besvärlig att ha och göra med. I den sanningen som sakta växer fram finns Livet med stort L, berörbarheten inför storheten i tillvaron, barnsligheten och nakenheten, skönheten, nåden, tacksamheten, befrielsen, friheten, den verkliga vänskapen, den djupaste kärleken.

Då kan det vara något underbart att förneka sig själv... att förlora sitt falska liv. För att vinna ett större liv tillbaka.

Vi ska få några minuter att i samtal med Gud eller själva börja fundera kring detta med bilder av oss själva som vi gömmer vårt sanna jag bakom. Du har fått ett bad och en penna med dig i bänken som du kan använda. Om det är så att du känner att det här är något som är angeläget för dig att arbeta vidare med kommer den här tiden inte att räcka, men det kan vara en liten början i alla fall. Under tiden kommer Eva att spela.